

four cubits, he should walk. If not, he should turn so that it is to his side. If he cannot [do any of the above], he must stop [in the middle of his prayer]. The great Sages would not pray in a house where there was beer, nor in a house where there was fish-pickling brine when they were moldy, because each of these has a foul odor, even though the place was

[technically] clean.

עומד בתפלה ומצא צואה כנגדו אם יכול להלך לפניו כדי שיזרקנה לאחוריו ארבע אמות יהלך ואם לאו יסלקנה לצדדין. ואם אינו יכול יפסיק. גדולי החכמים לא היו מתפללין בבית שיש בו שכר. ולא בבית שיש בו מורייס בעת עפושו מפני שריחו רע אף על פי שהמקום טהור:

BEHAR FOR MONDAY

TORAH

בהר ליום שני

תורה

יכין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז ולבעירך ולחיתא די בארצך
תהא כל עללתה למיכל:
ח ותמני לך שבע שמשין
דשנין שבע שנין שבע זמנין

ז ולְבַהֲמֶתְךָ וְלַחִיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה
כָּל־תְּבוֹאֹתָהּ לֶאֱכֹל: ס ח וּסְפַרְתָּ לְךָ שִׁבְעַת
שָׁבָתַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת פְּעָמִים

(7) And all of its produce may [also] be eaten by your domestic animals and by the wild animals that are in your Land. (8) And you must count for yourself seven sabbatical years, seven years seven times. And the days of these seven

RASHI

(7) **By your domestic animals and by the wild animals** — *But if a wild animal can eat [shemittah produce], then how much more so are domestic animals [allowed to eat it], being that you have a responsibility to feed them [unlike wild animals]. So [since domestic animals could have been*

*understood by inference,] why does Scripture mention “By your domestic animals” at all? Well, Scripture purposefully places the domestic animal in juxtaposition to the wild animal [in order to teach us that the feeding of domestic animals in shemittah is dependent upon the wild animals also being able to procure food, as follows]: As long as wild animals [have a particular food available for them to] eat in the field, then you may [store some of that particular food to] feed your domestic animals from your house. However, once that [particular food] has been consumed by the wild animals in the field [and is therefore unavailable to them there,] you must remove that which you had [stored] in your house for your domestic animals [and make that food freely available to all animals alike] (Torat Kohanim 25:15). (8) **שבתת שנים** — [meaning: The seventh year in all the seven-year cycles, are referred to as] sabbatical years. Now, [since our verse therefore tells us to count “seven*

רש"י

(ז) ולְבַהֲמֶתְךָ וְלַחִיָּה. אם חיה אוכלת, בהמה לא כל שכן. שפוזגותיה עליך! מה תלמוד לומר “ולְבַהֲמֶתְךָ”, מקיש בהמה לחיה: כל זמן שחיה אוכלת מן השדה, האכל לְבַהֲמֶתְךָ מן הבית, כלה לחיה מן השדה, כלה לְבַהֲמֶתְךָ מן הבית (תורת כהנים, תענית ו): (ח) שָׁבָתַת שָׁנִים. שמשות שנים.

ויהיו לך יומי שבע שמיטין
 דשנין ארבעין ותשע שנין:
 ט ותעבר שופר יבבא בירחא
 שביעאה בעשרא לירחא
 ביומא דכפוריא תעברון
 שופרא בכל ארעכון:

וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שִׁבְעַת שָׁנִים תְּשֶׁעַ
 וָאַרְבָּעִים שָׁנָה: ט וְהֵעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה
 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם
 הַכְּפָרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל־אַרְצְכֶם:

sabbatical years will amount to forty-nine years for you. (9) You shall proclaim [with] the *shofar* blasts, in the seventh month, on the tenth of the month; on the Day of Atonement, you will sound the *shofar* throughout your entire Land.

RASHI

רש"י

sabbatical years,"] one might [erroneously] submit that [after forty-nine years] we should observe seven consecutive sabbatical years, and then make a Yoveil year immediately after this! Scripture, therefore, continues here, "seven years seven times," thus showing us that every shemittah year occurs in its own [separate] time [namely, every seventh year] (Torat Kohanim 25:13). And the days of these seven [sabbatical years will amount to forty-nine years]

יכול, יעשה שבע שנים רצופות שמטה ויעשה יובל
 אחריהם, תלמוד לומר: שבע שנים שבע פעמים,
 הוי אומר: כל שמטה ושמטה בזמנה (תורת כהנים):
 והיו לך ימי שבע וגו'. מגיד לך, שאף-על-פי שלא
 עשית שמטות, עשה יובל לסוף מ"ט שנה, ופשוטו
 של מקרא: יעלה לך חשבון שנות השמטות למספר
 מ"ט: ט) וְהֵעֲבַרְתָּ. לשון (שמות לו, ו) וַיַּעֲבִירוּ קוֹל
 בַּמַּחֲנֶה, לשון הַכְּרוּזָה. בְּיוֹם הַכְּפָרִים. (תורת
 כהנים) ממשמע שְׁנָאָמַר: "בְּיוֹם הַכְּפָרִים", איני יודע
 שהוא בעשור לחדש! אם-כן, למה נאמר: "בעשור

— [But is it not already clear that seven years seven times equals forty-nine?! However, this] comes to tell us that even though you have not observed the shemittah years [throughout that period], nevertheless, make a Yoveil at the end of forty-nine years (Torat Kohanim 25:14). [This, then is a midrashic explanation, linking the end of our verse with the next, to read, "And the days of these seven sabbatical years will amount to forty-nine years for you (and) Then, ... you shall proclaim with shofar blasts."] And the plain meaning of our verse is as follows: [Some may err and count the shemittah cycle so that each shemittah year be the seventh year as well as the first year of the next cycle. The result would be that the first cycle will consist of seven years and the subsequent cycles will consist of six years apiece, resulting in 43 years. Thus, our verse tells you] that you must make the calculation of the shemittah cycles [so that each shemittah year is the seventh and the eighth year is the first of the next cycle, thereby making seven shemittah cycles amount to] the number forty-nine (Sifte Chakhamim; Levush Ha-orah). (9) וְהֵעֲבַרְתָּ — [literally, "you will pass" something from one place to the other. But here, this term] stems from the similar expression in the verse (Exodus 36:6), וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה, — "and they proclaimed throughout the camp" meaning proclamation (Rosh HaShannah). [On the tenth of the month,] on the Day of Atonement — But since it says "on the Day of Atonement," do I not already know that this occurs "on the tenth of the month?" So why does Scripture need to state "on the tenth of the month" altogether here? However, [it does so,] in

וּתְקַדְּשׁוּן יַת שְׁנַת הַמַּשִּׁין
שְׁנִין וְתִקְרוּן חֲרוּתָא בְּאַרְעָא
לְכָל יִתְבְּהָא יוֹבְלָא הִיא תְּהִי
לְכוּן וְתִתּוּבוּן גְּבֵר לְאַחְסִנְתֵּיהּ

וְקִדְשֶׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה
וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ לְכָל־יִשְׂבִּיָּהּ יוֹבֵל
הוּא תִּהְיֶה לָּכֶם וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ

(10) And you must sanctify the fiftieth year, and proclaim freedom [for slaves] throughout the Land for all who live on it. It will be a *Yoveil* for you; each man's property will revert to him,

RASHI

order to teach you the following: [The obligation] to sound the shofar on the tenth of the month [i.e., on the Yom Kippur of the Yoveil year] overrides the [Rabbinical prohibition of sounding the shofar on the] Shabbat “throughout your entire Land” — while [the obligation] to sound the shofar on Rosh HaShannah does not override the [Rabbinical prohibition of sounding the shofar on] Shabbat “throughout your entire Land,” except in the Jewish Courts of law [where this Rabbinical prohibition does not apply (see Ramban on our verse)] (Torat

*Kohanim 25:16). (10) And you must sanctify [the fiftieth year] — [How?] At its commencement, this Yoveil year is sanctified in the Jewish Court of law, at which time they declare: “This year is holy!” וְקִרְאתֶם דְּרוֹר — [means: “and you must proclaim freedom.” For whom?] For slaves, whether a nirtza [i.e., a Jewish slave who chose to remain with his master even after his permitted release at the end of six years and who therefore had to undergo the nirtza ritual (see Exodus 21:1-6)] or a slave for whom his six-year period since having been sold [as a slave] has not yet elapsed [— all are to be set free come the Yoveil year. The case of the nirtza is learned out from the last phrase in our verse (see Rashi below)]. Says Rabbi Yehudah: What does this term דְּרוֹר mean? It is denoted by [the Talmudic dictum,] כַּמְדִּיר בִּי דִּירָא [i.e., the state in which] one may live (דַּר) in any place he wishes, and is not owned by others [thus, the term דְּרוֹר means “freedom”] (Rosh HaShannah 9b and see Rashi there). **It will be a Yoveil** — This year is distinguished from all other years, for only it has a special name. And what is that name? It is called יוֹבֵל [meaning “ram's horn” (see Rashi on Exodus 19:13)], because of the shofar that is sounded [upon its commencement]. **ושַׁבְתֶּם וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ** — [literally, “each man will return to his property,” but here meaning (Siftei Chakhamim), “each man's property will revert to him,”] since fields revert to their [original]*

רש"י

לְחַדְשׁ, אֶלָּא לומר לך: תְּקִיעַת עֶשׂוֹר לְחַדְשׁ דְּרוֹחָה שְׁבַת בְּכָל אַרְצְכֶם, וְאִין תְּקִיעַת רֵאשׁ-הַשָּׁנָה דְּרוֹחָה שְׁבַת בְּכָל אַרְצְכֶם, אֶלָּא בְּבֵית דִּין בְּלִבְדָּ: (י) וְקִדְשֶׁתֶם. (תורת כהנים) בְּכַנִּיסְתָּהּ מְקַדְּשִׁין אוֹתָהּ בְּבֵית דִּין וְאוֹמְרִים: “מְקַדְּשֶׁת הַשָּׁנָה:” וְקִרְאתֶם דְּרוֹר. לְעַבְדִּים, בֵּין נִרְצָע, בֵּין שְׁלָא כְּלוּ לוּ שֵׁשׁ שָׁנִים מִשְׁנַמְכֶר. אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה: מַהוּ לְשׁוֹן “דְּרוֹר”, כַּמְדִּיר בִּי-דִירָא וְכוּ, שְׁדָר בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֵה וְאִינוּ בְּרִשׁוֹת אַחֲרִים. יוֹבֵל הוּא. שָׁנָה זֹאת מְבַדֶּלֶת מִשְׁאַר שָׁנִים בְּנִקְיַת שֵׁם לָהּ לְבִדְהָ, וּמַה שְׁמָה, “יוֹבֵל” שְׁמָה, עַל שֵׁם תְּקִיעַת שׁוֹפָר. וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ. שֶׁהַשְּׂדוֹת חוֹזְרוֹת

וגבר לזרעיתיה תתובון:

וְאִישׁ אֶל-מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשׁוּב׃

and each man will return to his family.

RASHI

owners [come the Yoveil year]. And each man will return to his family — [This phrase comes] to include the case of the nirtza

(see second Rashi on our verse) [namely, that even though the Yoveil may fall on the very day after the ritual that seemed to signify this slave's commitment to serve his master for a long time — nevertheless, he is immediately released, as it is Yoveil] (Kiddushin 15a; Siftei Chakhamim).

רש"י

לבעליהן. ואיש אל-משפחתו תשובו. לרבות את הנרצע:

PROPHETS Jeremiah 32

נביאים ירמיה פרק לב

יב ויהבית ית שטרא דזביני לברוך בר גריה בר מחסיה לעיני חנמאל אחבי ולעיני סהדיא דכתיבין בשטרא דזביני לעיני כל יהודאי דיתבין בדרת בית אסיריא: יג ופקדית ית ברוך לעיניהון למימר: יד כדנן אמר יי צבאות אלהא דישראל סב ית שטרא האלין ית שטרא דזבינא הדין ית דכתיב בעיץ וחתים וית שטרא פתיחא הדין ותתנינון במן דחסף בדיל

יב ואתן את-הספר המקנה אל-ברוך בן-גריה בן-מחסיה לעיני חנמאל הדי ולעיני העדים הפתבים בספר המקנה לעיני כל-היהודים הישבים בחצר המטרה: יג ואצוה את ברוך לעיניהם לאמר: יד כה אמר ידוה צבאות אלהי ישראל לקוח את-הספרים האלה את ספר המקנה הזה ואת החתום ואת ספר הגלוי הזה ונתתם בכלי-חרש למען יעמדו ימים רבים: טו כי כה אמר ידוה צבאות אלהי ישראל

דיתקיימון יומין סגיאין: טו ארי כדנן אמר יי צבאות אלהא דישראל

(12) And I gave the deed of purchase to Baruch the son of Neriah the son of Machseyah, in the presence of Chanamel my uncle and in the presence of the witnesses who signed the deed of purchase, in the presence of all the Jews who sat in the prison yard. (13) And I charged Baruch in their presence, saying: (14) So said the Lord of Hosts, the God of Israel: Take these scrolls, this deed of purchase and the signed one and this open scroll, and put them into an earthen vessel so that they remain many years. (15) For so says the Lord of Hosts, the

RASHI

(12) **In the presence of Chanamel my uncle** — *There were two, for above he was called "my uncle's son."* (15) **For so says**

the Lord — *They will ultimately purchase houses.*

רש"י

(יב) לעיני חנמאל הדי. שנים היו שהרי לעיל קראו בן דודו: (טו) כי כה אמר ה'. סופן לקנות בתים:

עוד יִקְנוּ בְּתַיִם וְשָׂדוֹת וְכַרְמִים בְּאֶרֶץ הַזֹּאת: עוד יִדְבְּנוּ בְּתֵינִים וְחֻקְלֵינִים
וְכַרְמֵינִים בְּאֶרֶץ הַזֹּאת:

God of Israel: Houses and fields and vineyards shall be purchased again in this land.

WRITINGS Proverbs 28

כתובים משלי פרק ח

יז אָדָם עֹשֶׂק בְּדָם-נַפְשׁ עַד-בּוֹר יָנוּס אֶל-יְתֻמְכוּ-בּוֹ: יח הוֹלֵךְ תָּמִים יִשָּׁע וְנִעְקַשׁ דְּרָכָיו יִפּוֹל בְּאַחַת: יט עֲבַד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע-לָחֶם וּמְרֵהָ רֵיקִים יִשְׁבַּע-רִישׁ: כ אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב-בְּרָכוֹת וְאֶץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנְקָה:
יז אדם עֹשֶׂק בְּדָם-נַפְשׁ עַד-בּוֹר יָנוּס אֶל-יְתֻמְכוּ-בּוֹ: יח הוֹלֵךְ תָּמִים יִשָּׁע וְנִעְקַשׁ דְּרָכָיו יִפּוֹל בְּאַחַת: יט עֲבַד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע-לָחֶם וּמְרֵהָ רֵיקִים יִשְׁבַּע-רִישׁ: כ אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב-בְּרָכוֹת וְאֶץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנְקָה:
כ גְּבֵרָא מְהִימָא סְגִיעֵן בְּרַכְתִּיהָ וְדַרְהַט בְּעוֹלָא דְנַעְתָר לֹא מוֹדְכִי:

(17) A man who is guilty of robbing one's lifeblood will flee to the pit, but no one will support him. (18) He who walks innocently will be saved, but he who is perverse in his way, will fall in one. (19) He who tills his soil will be sated with bread, but he who pursues vain things will be sated with poverty. (20) A trustworthy man will have many blessings, but he who hastens to become rich will not go unpunished.

RASHI

רש"י

(17) **A man who is guilty, etc.** — *He is one who causes his fellow to sin. Will flee to the pit — until his dying day. But no one will support him — to give him the possibility to repent, so that he will not be in Gan Eden [while his pupil is in Gehinnom].*

(יז) אָדָם עֹשֶׂק וְגו'. הוא המִחְטִיא אֶת חֲבֵרוֹ: עַד בּוֹר יָנוּס. עַד יוֹם מוֹתוֹ: אֶל יְתֻמְכוּ בּוֹ. לְהַסְפִּיק בְּיָדוֹ לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה הוּא בְּגֵן עֵדֶן וְכוּ': (יח) יִפּוֹל בְּאַחַת. רָעָה: (יט) יִשְׁבַּע רִישׁ. עֲנִיּוֹת: (כ) אִישׁ אֲמוּנוֹת. הַנּוֹתֵן מַעֲשָׂרוֹתָיו בְּאֲמוּנָה: רַב בְּרָכוֹת. בָּאָה לוֹ: וְאֶץ לְהַעֲשִׂיר. דַּחַק הַשְּׂעָה לְהַתְעַשֵּׂר בְּשָׁל עֲנִיּוֹם:

(18) **Will fall in one — evil.** (19) **Will be sated with רישׁ — poverty.** (20) **A**

trustworthy man — who gives his ma'aserot faithfully. Many blessings — come to him. But he who hastens to become rich — He hastens the time to become rich from the belongings of the poor.

Mishnah Eruvin, chapter 8

משנה עירובין פרק ח

א כִּיצַד מִשְׁתַּתְּפִין בְּתַחוּמֵינוּ, מִנִּיחַ אֶת הַחֵבֶית וְאוֹמֵר, רַבְּנוּ עוֹבְדֵיהָ מִבְּרַטְנוֹרָא

א כִּיצַד. לְכָל מִי שִׁילַךְ לְבֵית הָאֵבֶל וְכוּ'. דְּמִילֵי דְּמַצּוּהָ נִינְהוּ, וְקִיּוּמָא לֵן אִין מַעֲרַבִין עִירוּבֵין תַּחוּמֵין אֵלָא לְדַבְּרֵי מַצּוּהָ:

connection with Sabbath limits? One sets down a jar and says: Behold this is for all the inhabitants of my town [i.e., even those who did not contribute their share] for anyone who may desire to go to a house of mourning or to a house of feasting [i.e., a wedding; the Mishnah gives these examples to let us know that only for a *dvar mitzvah* may one make use of an *eruv techumin*]; anyone who

accepted [to rely on the *eruv*] while it was yet day [i.e., he was notified before the Sabbath] is permitted [to enjoy its benefits, but if one did so] after dusk this is forbidden since no *eruv* may be prepared after dusk. (2) What must be its quantity? Food for two meals for each person [utilizing the *eruv*, since the *eruv* is essentially a home base, therefore, there must be sufficient food for dining on the Sabbath for each person utilizing the *eruv*]. The quantity of the food [per meal is as] one usually eats [at a meal] on weekdays and not on the Sabbath; these are the words of Rabbi Meir [Rabbi Meir maintains that one eats more on the Sabbath]. Rabbi Yehudah says: As on the Sabbath and not as on weekdays, and both intended to give the more lenient ruling [Rabbi Yehudah maintains: Since on the Sabbath people eat three meals, therefore, they are likely to eat less per meal on the Sabbath than on a weekday]. Rabbi Yochanan ben Beroka says: Not less than a loaf that is purchased for a *Dupondium* when the price of wheat measuring four *se'ah* is a *sela* [i.e., a loaf the size of six eggs is enough for two meals]. Rabbi Shimon says: Two thirds of a loaf in which there are three loaves to a *kav*, [i.e., two thirds of a loaf which was baked from a third of a *kav*, the size of a loaf which totals five and a third eggs ($1/3 kav = 8$ eggs, $2/3$ of $8 = 5.33$)], half of this loaf is the size prescribed

רבנו עובדיה מברטנורא

וכל מי שקבל עליו. לסמוך על עירוב זה, מותר: ומשתחשך אסור. והני מילי כשלא הודיעוהו מבעוד יום, אבל הודיעוהו מבעוד יום אפילו לא קבל עליו לסמוך על עירוב זה בודאי אלא משחשכה, מותר: **ב מזון שתי סעודות לכל אחד.** מתוך שקונה שבינתו שם צריך להניח שם מזון שצריך לו לשבת: **אלו ואלו מתכוונים להקל.** רבי מאיר סבר בשבת אכיל אינש טפי משום דבסיס תבשיליה. ורבי יהודה סבר כיון דבשבת אכיל שלש סעודות אינו מרבה לאכול בכל סעודה, ושתי סעודות של חול הוא טפי משתי סעודות של שבת: **ככר בפונדיון.** כבר הלקוח בפונדיון כשמוכרין ארבע סאין חטין לסלע. וארבע סאין הן עשרים וארבעה קבין, והסלע עשרים וארבע מעין, נמצא קב לכל מעה, והמעה שני פונדיונין, הרי כבר הנמכר בשוק בפונדיון הוא חצי קב, והחונני לוקח החצי לשכר האפיה והטחינה, נמצא כבר הלקוח מן החונני בפונדיון הוא רובע קב, שהם שש ביצים, שהקב עשרים וארבע ביצים, והם שיעור שתי סעודות של עירוב לדברי ר' יוחנן בן ברוקא. והלכה כמותו: **רבי שמעון.** ממעט בשיעור, ואומר, שדי לערב בשתי ידות של כבר של שלש בכרות לקב. וכבר שלם של שמונה ביצים הוא שלישיית הקב. ושתי ידותיה שהם חמש ביצים ויותר, הווי שתי סעודות: **חציה לבית המנוגע.** סתם מתניתין היא, והכי קאמר, חצי כבר שלם ששיערו בו בין למר ובין למר, הוא שיעור לשהיית בית המנוגע, שהנכנס לבית שיש בו נגע צרעת אע"פ שהוא טמא מיד אינו טעון כבוס בגדים עד שיששהו כדי אכילה, וחצי כבר זו הוי כדי אכילה. ולרבי יוחנן בן ברוקא דאמר כבר שלם הוי רובע קב שהם שש ביצים, נמצא חציה שלש ביצים והוא פרס דבכולי גמרא. ולר' שמעון דאמר כבר שלם הוא של שלישיית הקב שהם שמונה ביצים, הוי חציה ארבע ביצים והוא פרס דבכולי גמרא אליבא דרבי שמעון. ואע"ג דרבי שמעון סבר דבכבר שלם יש שלש סעודות דהא שתי ידותיה קאמר ר' שמעון דהוי שתי סעודות, הני מילי בעירוב דנתכוונו בו להקל ואין צריך שתי

הרי זה לכל בני עירי, לכל מי שילך לבית האכל או לבית המשתה. וכל שקבל עליו מבעוד יום, מתר. משתחשך, אסור, שאין מערבין משתחשך: **ב כמה** הוא שיעורו, מזון שתי סעודות לכל אחד. מזונו לחל ולא לשבת, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, לשבת ולא לחל. וזה וזה מתפנין להקל. רבי יוחנן בן ברוקא אומר, מכפר בפונדיון מארבע סאין בסלע. רבי שמעון אומר, שתי ידות לכפר משלש לקב. חציה לבית

for a leprous house [i.e., the time it takes to eat a meal (which is equal to half this loaf) is the time required for one to remain in a leprous house in order to defile the clothing he is wearing in addition to becoming defiled himself (see Rashi, Chok vol. 5, pg. 487)] and [if one consumes defiled food] the half of the half [i.e., 1/4] of the size [of this loaf], that will [Rabbinically] render one's body

unfit [to eat *terumah*]. (3) If the tenants of a courtyard and the tenants on its gallery forgot to join together in an *eruv* [i.e., a two-story building; the apartments on the ground level open up into a courtyard, the upper level also has several apartments that open up into a porch-like structure which has stairs leading into the lower level courtyard. If the tenants of each made individual *eruvim* and forgot to join with each other, any mound or stockpile, standing], any level that is higher than ten handbreadths [from the ground, and less than ten handbreadths below the gallery] belongs to the gallery [and only the upper tenants may use this area] and any [mound or stockpile standing at a], lower level [than ten handbreadths] belongs [also] to the courtyard [and therefore, both the upper and lower levels are restricted in the use of this area]. The bank around a cistern or a rock that is ten handbreadths high [and less than ten handbreadths below the gallery] belongs to the gallery, but if it is lower, it belongs [also] to the courtyard [and its use would be restricted for the tenants of both levels]. This, however, applies only to one that is near to the gallery, but for one that is far from it, even if ten handbreadths high belongs [also] to the courtyard [and its use would be restricted for the tenants of both levels]. And what is considered near? Anything that is not further than four handbreadths [away]. (4) If a man deposits his *eruv* in a guardhouse, a colonnade, or a gallery it is not a valid *eruv* [the *eruv* is not considered placed within one of the houses of the

רבנו עובדיה מברטנורא

סעודות שלימות, אבל בכל שאר דוכתי סבירא ליה לר' שמעון דאין סעודה פחותה מחצי כבר של שלישית הקב ובעינן שישהה כדי אכילת חצי כבר זו שהם ארבע ביצים: **חצי חציה לפסול את הגויה.** דהאוכל אוכלים טמאים כחצי פרס נפסל גופו מדרבנן מלאכול בתרומה. וחצי פרס הוי ביצה ומחצה לר' יוחנן בן ברוקה. ושתי ביצים לר' שמעון: **ג מרפסת.** מקום גבוה בחצר הבית הרבה פתחי עליות פתוחין לה וכולם יוצאין בסולם אחד לחצר וממנו לרשות הרבים ואע"פ כן אין אוסרין הואיל ומרפסת גבוהה עשרה, ובלבד שיערבו בני מרפסת לעצמן במרפסת דהויא רגל המותרת במקומה ואינה אוסרת: **ששכחו ולא עירבו.** אלו עם אלו. אבל עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן: **כל שגבוה עשרה.** אם יש בחצר תל או עמוד גבוה סמוך למרפסת ואין מרפסת גבוה מן העמוד עשרה, דניחא תשמישתיה דעמוד לבני המרפסת, רשות מרפסת שולטת בו ומשתמשין הן בו ולא בני החצר: **פחות מכאן לחצר.** אף לחצר קאמר, ששתי הרשויות שולטין בו המרפסת והחצר ואם לא עירבו זה עם זה שניהם אסורים בו: **חולית הבור.** שפת הבור של מעלה, אם גבוה עשרה מן החצר רשות מרפסת שולטת בו, והוא שיהיה הבור מלא עד שפתו העליונה מדברים שאסור לטלטלם בשבת דהשתא אי אפשר שתחסר מגובה דומיא דסלע שאינו חסר והרי הוא שוה לקרקעית המרפסת, אבל אם אין הבור מלא או אפילו מלא מדברים שאפשר ליקח מהם בשבת ולחסרו, כיון דכי חסרא אסירא. כי לא חסרא נמי אסירא, ואם לא עירבו המרפסת והחצר זה עם זה שניהם אסורים בו: **אפילו גבוהה עשרה טפחים לחצר.** אף לחצר כמו למרפסת, ושניהם אסורים בו אם לא עירבו זה עם זה: **ד הנותן את עירובו.** עירובי חצרות: **בבית שער.** מקום סמוך לשער החצר

המנגע, וחצי חציה לפסול את הגויה: **ג אנשי חצר** ואנשי מרפסת ששכחו ולא ערבו, כל שגבוה עשרה טפחים, למרפסת. פחות מכאן, לחצר. חלית הבור והסלע, גבוהים עשרה טפחים, למרפסת. פחות מכאן, לחצר. במה דברים אמורים, בסמוכה. אבל במפלגת, אפילו גבוהה עשרה טפחים, לחצר. ואיזו היא סמוכה, כל שאינה רחוקה ארבעה טפחים: **ד הנותן את עירובו בבית שער,** אכסררה ומרפסת,

courtyard] and one who lives there [who didn't join in the *eruv*] does not impose any restrictions [he is not considered a resident of the courtyard]. An *eruv* deposited in a straw-shed, a barn, a woodshed or storehouse is valid and anyone who lives in it [and didn't participate in the *eruv*] imposes restrictions [upon the courtyard]. Rabbi Yehudah says: If the owner has any storage rights [in those areas], the tenant imposes no restrictions. (5) If a man left his house and went to spend his Sabbath in another town, whether he was heathen (see Mishnah section for Monday, Parshat Kedoshim, Mishnah 1) or Jewish, he

imposes restrictions on the residents of the courtyard; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: He does not impose restrictions [an absentee tenant is not considered a resident]. Rabbi Yose [agrees that [an absentee tenant is not considered a resident, but] says: A gentile [still] imposes restrictions [because he may return on the Sabbath], but a Jew does not impose any restrictions because it is not usual for a Jew to return on the Sabbath. Rabbi Shimon says: Even if he left his house and went to spend the Sabbath with his daughter in the same town he imposes no restriction since [we say that] he has no intention of returning [until after the Sabbath]. (6) A cistern located between two courtyards [each having their own individual *eruv*]: no water may be drawn from it on the Sabbath [since the cistern was not partitioned he is, in effect, drawing water from the other courtyard into his own, which is prohibited unless they have a joint *eruv*] unless a partition ten handbreadths high has been made for it, either above [i.e., one handbreadth of the partition, below water level, the remaining nine handbreadths above the water], below [i.e., nine handbreadths of the partition, below water level the remaining handbreadth above the water] or [even if it doesn't touch the water at all but it is] within its rim [and has the appearance of a partition].

רבנו עובדיה מברטנורא

ורגילים להושיב שם שומר שלא יכנסו בני רשות הרבים לחצר: והדר שם. בבית שער שבחצר, אינו אוסר על בעל החצר ואינו צריך ליתן את הפת דלאו דירה היא: והדר שם אוסר עליו. אם השאיל בעל הבית בית התבן שלו לדור שם, אוסר עליו, הואיל ופתוח לחצר: אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית. שיש לבעל הבית מקום בדירתו של זה, שנותן שם כליו להצניען, אינו אוסר עליו. ודוקא כשאין שם דירוקן אחרים, אבל אם יש שם דירוקן אחרים אוסר עליהן. דיקא נמי דקתני אינו אוסר עליו, עליו אינו אוסר אבל על דירוקן אחרים אוסר ואף על פי שבעל הבית עירב עמקן. ואם הכלים הללו שנותן שם בעל הבית הם דברים הניטלים בשבת אין זו תפיסת יד ואוסר עליו, דאי בעי שקיל להו ושדי להו אבראי. והלכה כר' יהודה: הרי זה אוסר. דדירה בלא בעלים שמה דירה: אינו אוסר. דלאו שמה דירה: רבי יוסי. נמי סבירא ליה דלאו שמה דירה, מיהו נכרי אוסר שמא יבא בשבת. והלכה כר' יוסי: אצל בתו. דוקא בתו, דעביד אינש דדייר עם חתנו. אבל בנו אין אדם מסיח דעתו מביתו לדור אצל בנו, שמא תתקוטט כלתו עמו ויצא. והלכה כר' שמעון: ו בור שבין שתי חצרות. חציו בו וחציו בו, אין ממלאין ממנו, שזה ממלא מרשות חברו ואסור

אינו ערוב. והדר שם, אינו אוסר עליו. בבית התבן ובבית הבקר ובבית העצים ובבית האוצרות, הרי זה ערוב. והדר שם, אוסר (עליו). רבי יהודה אומר, אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית, אינו אוסר (עליו): ה המניח את ביתו והלך לשבות בעיר אחרת, אחד נכרי ואחד ישראל, הרי זה אוסר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, אינו אוסר. רבי יוסי אומר, נכרי אוסר, ישראל אינו אוסר, שאין דרך ישראל לבוא בשבת. רבי שמעון אומר, אפלו הניח את ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר, אינו אוסר, שפכר הסיע מלבו: ו בור שבין שתי חצרות, אין ממלאין ממנו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים (בין מלמעלה), בין מלמטה, בין מתוך אגנו.

Rabbi Shimon ben Gamliel stated The School of Shammai says: [only a partition located nine handbreadths] Below [the water level and one above is a valid partition] and the School of Hillel says: [only a partition located nine handbreadths] Above [the water level and one below is a valid partition]. Rabbi Yehudah said: Placing [an additional] partition [to separate the pit] should not be more effective than the [existing] intervening wall [separating the two courtyards which goes along the center of the cistern, i.e.,

the partition does not have to enter the rim of the pit at all and no additional partition is required]. (7) A canal [since it flows from a river is considered a *karmelit* — an area not considered public domain nor private domain (see Shabbat 6a)] that passes through a [single] courtyard; no water may be drawn from it on the Sabbath [since it is prohibited from transferring from a *karmelit* to a private domain] unless it was furnished with a partition [inside the rim of the canal, clearly indicating the partition was made specifically for the enclosure of the canal] ten handbreadths high, at its entrance [into the private property] and [at the] exit. Rabbi Yehudah says: The wall above it [separating the courtyard from the public domain] is considered a partition [even if it is not in the rim (see previous Mishnah)]. Rabbi Yehudah said: It actually happened with the canal of [the city] Abel that water [which flowed through private courtyards] was drawn from the canal on the Sabbath, on the authority of the Sages. They replied: because it was not of the prescribed size [the water passing through did not have the dimensions necessary to establish it as a *karmelit*, i.e., ten handbreadths deep by four handbreadths wide]. (8) A balcony that was situated above a stretch of water: no water may be drawn [through a hole within the balcony] on the Sabbath, unless it was furnished with a partition ten handbreadths high, either above [i.e., a balcony fence] or below [an inverted fence, starting from the floor of the balcony going downwards

רבנו עובדיה מברטנורא

אם לא ערבו החצרות זו עם זו: **בין מלמעלה**. שהיו תשעה טפחים של מחיצה למעלה מן המים וטפח אחד משוקע במים: **בין מלמטה**. שהיו תשעה טפחים משוקעים בתוך המים וטפח אחד נראה למעלה: **בין מתוך אוגנו**. אע"פ שאין המחיצה נוגעת במים כלל, דקולא היא שהקלו חכמים במים, דאמרינן גוד אחית מחיצתא, ובלבד שתהא בתוך אוגן הבור שתיראה כהפסקה: **מן הכותל שביניהם**. שמפסקת בין החצרות ומפסקת על פני הבור ואע"פ שאינה נכנסת תוך אוגנו. ואין הלכה כרבי יהודה: **ז אמת המים**. אפילו ברשות היחיד כרמלית היא: **עשו לה מחיצה**. בתוך אוגניה על פני רוחבה שהוא ניכר שבשביל המים נעשית: **באמה של אבל**. שם העיר, והיתה עוברת בתוך החצרות וממלאין ממנו בחצרות דמהניא לה מחיצות כותל התלויות עליה. ור' יהודה לטעמיה דפליג נמי אבור. ואין הלכה כמותו: **שלא היה בה שיעור** כרמלית, שלא היה עמוק עשרה או לא היה רחב ארבעה, שאין המים נעשין רשות לעצמן להחשב כרמלית אלא אם כן עמוק עשרה ורחב ארבעה עשו לה בכניסה ולא ביציאה לא מהני מידי דהא מחוברת למים שחוץ לחצר ביציאתו ונעשית הכל כרמלית (ועשו לה ביציאה ולא בכניסה נמי לא מהני דהא מחוברת למים שלמעלה חוץ לחצר זו. אבל עשו לה בכניסה וביציאה מהני, שנראה) כאילו מתחילין בחצר זו: **ח גזזטרא**. כעין דף או מקום מקורה

רְבֵן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מִלְמַטָּה. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, מִלְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא תִהְיֶה מַחֲצֵצָה גְדוּלָּה מִן הַכֶּתֶל שְׁבִינֵיהֶם: ז אֲמַת הַמַּיִם שֶׁהִיא עוֹבְרַת בְּחֶצֶר, אֵין מְמַלְאִין הַיַּמְנָה בַשַּׁבָּת, אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מַחֲצֵצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים בְּכַנְיָסָה וּבִיצִיאָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כֶּתֶל שֶׁעַל גְּבוּהָ תִדּוֹן מִשׁוּם מַחֲצֵצָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֵׂה בְּאֵמָה שֶׁל אָבֵל שֶׁהָיוּ מְמַלְאִין מִמֶּנָּה עַל פִּי זְקֵנִים בַּשַּׁבָּת. אָמְרוּ לוֹ, מִפְּנֵי שְׁלֹא הָיָה בָּהּ כֶּשֶׁעוֹר: ח גְּזוּזְטָרָא שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם, אֵין מְמַלְאִין הַיַּמְנָה בַּשַּׁבָּת, אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מַחֲצֵצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה

towards the water, ten handbreadths; in these cases, we are able to use the principle of *gud achis* i.e., the partition is viewed *halachically* as if it extended all the way down to the water]. So too, two balconies one above the other [and the holes through which they would draw the water were aligned one over the other], if they [both those who live on top and those who live on the bottom] made a

partition for the upper one but not for the lower one, restrictions are imposed on the use of both [since they are partners in the upper fence it is considered as two people living in one courtyard in which the law states they may not carry unless an *eruv* is made], until they have prepared a joint *eruv* [in a case where the lower balcony was fenced, both would still be prohibited from drawing water, the top balcony, because it was not partitioned and the bottom balcony, since the people on the top level have a “right of way” (drawing water through the hole of the bottom balcony) they restrict upon the others]. (9) If [the area of] a courtyard was less than four cubits [squared, or its equivalent], no water may be poured out [of his house] into it on the Sabbath [since there isn't enough land to absorb the water, it will flow into public domain] unless it was provided with a pit holding two *se'ah* [the usual daily amount of water one pours from his house] below its opening, irrespective [of whether the pit was dug] outside [his courtyard, i.e., he dug the pit in public domain abutting the courtyard] or inside [his courtyard], except that if it was outside, it is necessary to cover [it, the pit once covered becomes separated from the public domain] and if it was inside [his courtyard], it is unnecessary to cover [the pit]. (10) Rabbi Eliezer ben Yaakov says: If a [drainage] canal [extending from the courtyard into a public domain] were covered [an area of] four cubits [squared] in the public domain, it is permitted to pour water into it on the Sabbath [from the

טפחים, בין מלמעלה בין מלמטה. וכן שתי גזוזטראות זו למעלה מזו. עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה, שתייהן אסורות עד שיערבו: ט חצר שהיא פחותה מארבע אמות, אין שופכין בתוכה מים בשבת, אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת סאתים מן הנקב ולמטה, בין מבחוץ בין מבפנים, אלא שמבחוץ צריך לקמור, מבפנים אין צריך לקמור: י רבי אליעזר בן יעקב אומר, כיב שהוא קמור ארבע אמות ברשות הרבים,

רבנו עובדיה מברטנורא

היוצא מרשות היחיד ובוטל על גבי המים: **אלא אם כן עשו מחיצה** כל סביבות הגזוזטראות או סביב נקב ארבעה על ארבעה החקוק באמצעיתה, דאמרינן גוד אחית מחיצתא: **בין מלמעלה**. למעלה מן נקב הגזוזטרא: **בין מלמטה**. מחוברת לגזוזטרא מתחתיה. ורמב"ם פירש מלמטה על המים כנגד נקב הגזוזטרא דאמרינן גוד אסיק כאילו הגיע המחיצה לנקב שבגזוזטרא שממלאין ממנו: **זו למעלה מזו**. ונקב שממלאין ממנו בעליונה מכון כנגד נקב התחתונה: **עשו לעליונה**. שנשתתפו בני התחתונה עם בני העליונה לעשות מחיצה בעליונה ולא עשו בתחתונה: **שתייהן אסורות עד שיערבו**. שכיון שבני התחתונה שותפין במחיצה זו של עליונה אוסרין עליהם. ואם עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה אף על פי שאין לעליונה שותפות במחיצה של תחתונה שתייהן אסורות, העליונה אסורה שהרי אין לה מחיצה, התחתונה הואיל ויש דרך לעליונה עליה שגם היא ממלאת מים משם אוסרת עליה עד שיערבו עמה. והני מילי, כששתי הגזוזטראות מופלגות זו מזו שיש גובה עשרה טפחים או יותר בין זו לזו, אבל אם שתייהן בתוך עשרה אפילו עשו שתייהן מחיצה לעולם אוסרת זו על זו עד שיערבו: **ט אין שופכין לתוכה מים בשבת**. דבארבע אמות, המים שאדם עשוי להשתמש בהן בכל יום נבלעים שם במקומם ואין יוצאין לרשות הרבים, פחות מארבע אמות, אין נבלעין במקומם ויוצאין לרשות הרבים: **עוקה**. גומא: **מחזקת סאתים**. מפני שאדם עשוי להסתפק סאתים מים בכל יום: **מן הנקב ולמטה**. שיהיה החלל של העוקה מחזיק סאתים קודם שיגיעו המים אל הנקב שעל שפתה שבו מקלחין לרשות הרבים: **בין מבפנים בין מבחוץ**. בין שעשה העוקה בחצר בין שעשאה ברשות הרבים: **צריך לקמור**. לעשות עליה

courtyard, since it has an area of four cubits to absorb the water], but the Sages say: Even if the [gutter on the] roof or the [canal in the] courtyard was a hundred cubits in area [before reaching the public domain], water may not be poured directly into the drain [since the water flowing out on the other side of the cover is completely open for all to see,

people will think he poured the water into the drain close by the public domain]. But it may be poured upon the roof from which the water flows into the drain. [Referring to Mishnah 9, above which states “If (the area of) a courtyard was less than four cubits (squared, or its equivalent) no water may be poured out (from his house) into it,” however,] a courtyard and a colonnade may be combined to make up the prescribed four cubits. (11) And in the case of two upper stories opposite each other [with a courtyard less than the prescribed 4 cubits squared, opening up from them, into which they would pour their water], the tenants of one made a pit [holding 2 *se'ah* of liquid] and those of the other did not, [if the two of them did not make an *eruv* then] those who made the pit were permitted to pour down their water, whereas those who did not make any pit, are forbidden.

רבנו עובדיה מברטנורא

כמין כפה מכוסה מלמעלה כדי שתהא חלוקה מרשות הרבים: **ביב**. חריץ העשוי כדי שיקלחו המים [ששופכין] בחצר לרשות הרבים. והוא קמור במשך ארבע אמות לרשות הרבים, דבארבע אמות יש שיעור לבלוע בהן סאתים מים שאדם מסתפק בכל יום: **שופכין לתוכו**. דתיימי מיא ואין יוצאין לרשות הרבים: **לא ישפוך על פי הביב**. דכיון דבגויה שפיר, מקלחי להדיא ונפקי לרשות הרבים והרואה אומר ששפכן סמוך ליציאתו לרשות הרבים. והלכה כחכמים: **מצטרפין לד' אמות**. אם יש בחצר עם האכסדרה ארבע אמות על ארבע אמות מצטרפין ומותר לשפוך לתוכה מים ואין צריך עוקה: **לא דיוטאות**. עליות זו כנגד זו וחצר פחותה מארבע אמות לפניהן ששופכין בה מימיהן: **מקצתן**. בני הדיוטא אחת עשו עוקה בחצר ובני האחרת לא עשו: **ואת שלא עשו עוקה אסורין**. כל זמן שלא עירבו. דאי שרית להו להני על ידי עוקה דהנך, אתו לאפוקי מאני עם השופכים מן הבתים ולהורידן לחצר בהדיא עד שפת העוקה ברגליהם וקא מטלטלי בחצר דלא ערבו בה:

Gemara Eruvin 21b

Rava expounded: What is the significance of that which is written, “The mandrakes give forth fragrance?” (Song of Songs 7:14) This is an allusion to the young men of Israel who never felt the taste of sin; “and at our doors are all manner of precious fruits” (ibid.) is an allusion to the daughters of Israel who tell their husbands about their doors [a euphemism; they are thus enabled to abstain during the woman's menstrual periods]. Another reading: Who close their doors for their husbands [i.e., they are always faithful]. “New and old, which I have laid up for you, O my beloved” (ibid.) — the Congregation of Israel said to the Holy One,

שופכין לתוכו מים בשבת. וחכמים אומרים, אפלו גג או חצר מאה אמה, לא ישפוך על פי הביב, אבל שופך מגג לגג, והמים יורדין לביב. החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות: **לא** (וכן) שתי דיוטאות זו כנגד זו, מקצתן עשו עוקה ומקצתן לא עשו עוקה, את שעשו עוקה, מתריין. ואת שלא עשו עוקה, אסורין:

גמרא עירובין דף כא:

דרש רבא מאי דכתיב (שיר השירים ו) הודוֹאִים נְתַנוּ רִיחַ אֱלוֹ בְחוּרֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא טַעְמוֹ טַעַם חֶטְא. וְעַל פְּתַחֵינוּ כָּל מִגְדִּים אֱלוֹ בְנוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁמִגִּידוֹת פְּתַחֵיהֶן לְבַעֲלֵיהֶן. לִישָׁנָא אַחֲרֵינָא שְׁאוּגְדוֹת פְּתַחֵיהֶן לְבַעֲלֵיהֶן. חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים דּוּדֵי צְפַנְתֵּי לְךָ אִמְרָה

blessed be He, “Master of the Universe, I have imposed upon myself more restrictions than You have imposed upon me, and I have observed them.” Rav Chisda asked one of the Rabbis who was reciting *aggadot* in his presence in a certain order: “Did you hear what [was the meaning of] New and old?” He replied, “The former are lenient, and the latter are the stricter commandments.” [Rav Chisda] asked, “Was then the Torah given on two different occasions [first the stricter (old) and then the lenient (new) commandments]? Rather the latter [the old] are [derived] from the words of the Torah, while the former are [derived] from the words of the Scribes. Rava expounded; What is the meaning of the Scriptural text, “And furthermore, my son, be admonished: Of making many books ... ?” (Ecclesiastes 12:12) My son, be more careful [*hizaher*, the identical word used for “be admonished”] in [the observance of] the words of the Scribes than in the words of the Torah, for in the laws of the Torah there are positive and negative precepts [and the penalties vary]; but, regarding the laws of the Scribes, whoever transgresses any of the enactments of the Scribes incurs the penalty of death. In case you should object: If they are of real value why were they not recorded [in the Torah]? Scripture stated, “Of making many books there is no end; and much study is weariness of flesh.” (Ecclesiastes 12:12) Rav Pappa bar Rav Acha bar Ada stated in the name of Rav Acha bar Ulla, This [the expression *lahag* (study) which is similar to that of *la'ag* (scoffing)] teaches that he who scoffs at the words of the Sages will be condemned to boiling excrements. Rava demurred: Is it written, “scoffing?” The expression is “study” [*lahag* is not *la'ag*!] Rather, this is the exposition: He who studies them feels the taste of meat.

זוהר בהר דף ק"ח ע"א

וְשִׁבְתָהּ הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לְיָי שִׁבְתָּ לְיָי מִמֶּשֶׁה. תו פתח רבי אלעזר. (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד וגומר בגין דכל ישראל דאתגזר דאית ביה רשימא קדישא אית ליה נייחא בשמטה דהא דיליה הוא ההוא שמטה לנייחא ביה ודא אקרי שבת הארץ. ודאי חירו אית בה נייחה בה. כמה דשבת נייחא הוא דכלא הכא נמי שמטה נייחא דכלא נייחא הוא דרוחא וגופא. תא חזי ה' נייחא הוא דעלאי ותתאי בגין כף ה' עלאה. ה' תתאה. נייחא דעלאין נייחא דתתאין. ה' עלאה שבע שנים שבע פעמים. ה' תתאה שבע שנים בלחודייהו דא שמטה ודא יובלא. וכד מסתפלין מלי כלא

כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבנו של עולם הרבה גזרות גזרתי על עצמי יותר ממה שגזרת עלי וקיימתיים. אמר ליה רב חסדא ליהוה מדרבנן דהוה קא מסדר אנדתא קמיה מי שמיע לך חדשים גם ישנים מהו אמר ליה אלו מצות קלות ואלו מצות חמורות. אמר ליה וכי תורה פעמים פעמים ניתנה אלא הללו מדברי תורה והללו מדברי סופרים. דרש רבא מאי דכתיב (קהלת יב) ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה וגומר. בני הזהר בדברי סופרים יותר מדברי תורה שדברי תורה יש בהם עשה ולא תעשה ודברי סופרים כל העובר על דברי סופרים חייב מיתה שמה תאמר אם יש בהם ממש מפני מה לא נכתבו אמר קרא (שם) עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגיעת בשר. אמר רב פפא בריה דרב אחא בר אדא משמיה דרב אחא בר עולא מלמד שכל המלעיג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת. מתקיף לה רבא מי כתיב לעג להג כתיב אלא כל ההוגה בהם טועם טעם בשר:

חד בגין כף ושבתה הארץ בההוא גיחא דארעא אצטריכו עבדין גיחא. ובגין כף ובשביעית יצא לחפשי חנם. חנם מהו חנם. דלא יהיב למאריה בלום. אלא דא רוא הכא אולפנא כתיב (במדבר יא) וכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם. בלא ברכה. דלא הוה עלנא במצרים עול דלעילא. תא חזי עבדין פטורין מעול מלכותא דלעילא ועל דא פטורין מן המצות. מאי עול מלכות שמים. אלא כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מניה טב לעלמא. ואי לא קביל עליה ההוא עול לא עביד מידי. הכי נמי אצטריך ליה לבר נש לקבלא עליה עול בקדמיתא ולבתר דיפלא ביה בבל מה דאצטריך. ואי לא קביל עליה האי בקדמיתא לא ייכול למפלה. הךא הוא דכתיב (תהלים ב) עבדו את יי ביראה:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer Chasidim, Chapter 32

ספר חסידים סימן לב

Every person who loves righteousness, loves [hearing constructive] rebuke, loves the doing kindness, welcomes wayfarers, and prays with devotion — even if his dwelling is outside the land of Israel, he will not see the judgment of the punishment of the grave, nor even the judgment of hell. Come and see: how much would your heart rejoice if a flesh-and-blood king were to say to you, Serve me, even though he is [just] maggots and worms like you. But we serve the King of kings, the Holy One, blessed be He. How much more should we be joyful and energetic in the service of the Holy One, blessed be He. So too, they said, Be as brave as a leopard, light as an eagle, fleet as a deer, and as strong as a lion, to do the will of your Father in

כל איש שאוהב את הצדקות אוהב את התוכחות. אוהב את גמילות חסדים מכניס אורחים מתפלל תפלתו בכונה אפילו דירתו חוצה לארץ אינו רואה דין חבוט הקבר ואפילו דין של גיהנם אינו רואה. בא וראה כמה ישמח לבר אם יאמר לך מלך בשר ודם שמש לפני אף כי הוא רמה ותולעה כמוך. ואנו משמשים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה שיש לנו להיות שמחים וריוזים בעבודתו של הקדוש ברוך הוא. וכן אמרו הוי עז פנמר וקל פנשר ורץ פצבי וגבור פארי לעשות רצון אביך שבשמים. סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם:

Heaven. “The end of the matter, all is heard, fear God and keep His commandments, for that is the whole person.” (Ecclesiastes 12:13)

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 4

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ד

(1) What is [the requirement not to pray when there are] things that cause one a sense of

א דברים החופזים אותו ביצד אם הנה צריך

urgency? If one needs to defecate, he must

not pray. Anyone who needs to defecate and prays, his prayer is an abomination, and he must pray again after he has done his needs. But if he can restrain himself for the amount of [time needed to walk] a parasang [72 minutes (מ"ב צב)], his prayer is valid. Nonetheless, optimally one should not pray until he checks himself very well [i.e., relieves himself] and cleans himself. And one removes his spittle and mucus and anything that disturbs him, and only then he should pray. (2) If someone belches, yawns, or sneezes while praying, if [he does it] of his own volition, he is contemptible. But if he checked his body before he began to pray and it came uncontrollably, it is of no consequence. If spittle comes to one while praying, he should absorb it in his *talit* or in his garment. If he is reluctant to do that, he should cast it with his hand behind him so that he should not be discomfited while praying and as a result, be disturbed. If wind came out from one from below, while he is standing in prayer, involuntarily, he waits until the odor dissipates and then returns to his prayer. (3) If one feels a need to expel wind from below and is very uncomfortable and cannot restrain himself, he walks four cubits back, waits until the odor dissipates, and then says, Master of the worlds! You formed us full of orifices and ducts. Our shame and disgrace are revealed and known before You — shame and disgrace in our lifetime, and worms and maggots after our death. He then returns to his place and prays.

לְנִקְבֵי לֹא יִתְפַּלֵּל וְכָל הַצְּרִיף לְנִקְבֵי וְהִתְפַּלֵּל תְּפִלְתּוֹ תוֹעֵבָה. וְחֹזֵר וּמִתְפַּלֵּל אַחַר שִׁיעֵשָׂה צְרָכָיו וְאִם יָכוֹל לְהַעֲמִיד עֲצָמוֹ כְּדֵי פְרָסָה תְּפִלְתּוֹ תְּפִלָּה. וְאִם עַל פִּי כֵן לְכַתְחֹלָה לֹא יִתְפַּלֵּל עַד שִׁיבְדוּק עֲצָמוֹ יָפָה יָפָה וַיְבַדּוּק נִקְבָיו וַיִּסִּיר כִּיחוֹ וְנִיעָו וְכָל הַדְּבַר הַטּוֹרְדוֹ וְאַחַר כֵּךְ יִתְפַּלֵּל: ב מִי שֶׁגִּיחַק וּפִיחַק וְנִתְעַשֵּׂש בְתִפְלָתוֹ אִם לְרִצּוֹנוֹ הָרִי זֶה מְגוּנָה. וְאִם בְּדַק גּוֹפּוֹ קוֹדֵם שִׁיתְפַּלֵּל וּבָא לְאַנְסוֹ אֵין בְּכַף כְּלוּם נִזְדַּמֵּן לוֹ רוּחַ בְּתִפְלָתוֹ מְבַלִּיעוֹ בְּטִלִּיתוֹ אוֹ בְּבִגְדוֹ. וְאִם הָיָה מִצְטָעֵר בְּכַף זּוֹרְקוֹ בִּידוֹ לְאַחֲרָיו כְּדֵי שְׁלֹא יִצְטָעֵר בְּתִפְלָה וְנִמְצָא טְרוּד. יִצָּא מִמֶּנּוּ רוּחַ מְלִמְטָה כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתִפְלָה שְׁלֹא לְדַעְתּוֹ שׁוֹהָה עַד שֶׁתְּכַלֶּה הַרוּחַ וְחֹזֵר לְתִפְלָתוֹ: ג בְּקֶשׁ לְהוֹצִיא רוּחַ מְלִמְטָה וְנִצְטָעֵר הַרְבֵּה וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַעֲמִיד עֲצָמוֹ מִהַלֵּךְ לְאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת וּמִמְתִּיץ עַד שֶׁתְּכַלֶּה הַרוּחַ וְאוֹמֵר רַבּוֹן הַעוֹלָמִים יִצְרָתֵנוּ נִקְבִים נִקְבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ חֲרַפְתֵּנוּ וְכִלְיֵמָתֵנוּ חֲרַפָּה וְכִלְמָה בְּחַיֵּינוּ תוֹלַעַה וְרֶמָה בְּמִיתָתֵנוּ וְחֹזֵר לְמִקוֹמוֹ וּמִתְפַּלֵּל:

BEHAR FOR TUESDAY
TORAH

בהר ליום שלישי
תורה

יכין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא יוֹבֵל הוּא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה יֵא יוֹבֵלָא הִיא שְׁנַת חֲמִשִּׁין

(11) This fiftieth year will be a *Yoveil* for you — you must not sow, nor must

RASHI

רש"י

(11) This fiftieth year will be a *Yoveil* for you — *What does this [seemingly superfluous phrase] come to teach us?*

superfluous phrase] come to teach us?